GERÇEKLER Postası

2. SAYI — 25 KURUŞ
SİVASAL GAZETE
KASIM — 1966
P. K. 1116 — İSTANBUL

ATATÜRK ve Atatürk'çüler

YARGILANIYOR

Toplumcular Tahkir Ediliyor!..

Ok yaydan çıkmıştır. Hepimizin amacı olan demokrasi düzeni, «anarşi başlıyor» diyen bir takım kuklalar, bir takım çığırtkanlar tarafından anarşiye doğru kaydırılmaktadır. İleri sürdükleri gibi, gerçek bir demokrasinin yaratılması için, bu anarşi arasında ve kelle koltukta çalışıp didinen toplumcular, gerçekçiler tarafından değil!

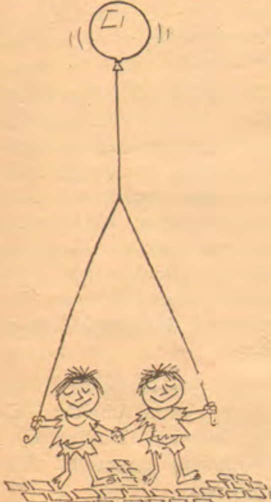
Rejimi korumak ya da kurtarmak gerektiğini ileri sürenler, varlığımızın, ulusal bağımsızlığımızın ve devrimlerimizin temeli olan Mustafa Kemal'i sanık sandalyesine oturtmakla, gerçek niyetlerini ortaya koymuşlardır. Bir ucu hilâfetçilik şeriatçilik gibi akımlara, bir ucu ağalığa ve burjuvaziye, bir başka ucu kökü dışarda olan çıkar çevrelerinin komprador kapitalizmine dayanan ve gerçekte tûba ağacı efsanesinden başka birşey olmayan bu düşünüşlerin çıkarcı savunucuları daha da ileri gitmektedirler: Devrimlerine karşı girişilen suikastler, saldırırlar yetmiyormuş gibi, Atatürk'ün sözleri şuna ya da buna izafe edilmekle, yalnız sözleri ile dahi başlarında Demokles'in kılıcı gibi duran kurtarıcıyı saf dışı edebileceklerini düşünmek gafletine düşmektedirler.

Gerçekleri, doğruları söyleyenler, şimdilik tahkir ediliyor: «Sokaklarda bağımsızlık türküleri söyleyenler» v.b. gibi sözler, daha önce söylenmiş olan «bir avuç serseri, kara cübbeliler» sözlerinin devamı olmaktadır. Atatürk'ü sanık sandalyesine oturtanların bu sözlerden ve anarşi çıkarmak için yaydıkları «silâhlı halk ihtilâli» söylentilerinden sonra, bir terâr havasına gitmekç fikirleri susturmak niyetleri olduğunu şimdiden söylemek herhalde kehanet sayılmaz

Gazetemiz dizgiye verilirken açıklanan «Aşırı solla mücadele» kanunu tasarısı ve icra edilen âyetli parti kongreleri, düşüncelerimizi doğrulamaktan başka bir anlam ifade etmemektedir. Çünkü bu çeşit yapay (sun'i) tedbirlerin ve geriye doğru atılan adımların gerçek yurtseverleri yıldıramayacağı bilinmelidir.

Geçmişin bunca dersinden ve Mustafa Kemal'den sonra da bu çeşit davranışlara, düşünüşlere sapanlar, kendi kuyularını kendilerinin kazmakta olduklarının farkında mıdırlar?

YAZISIZ...

Bursa Nutkunda

«Türk genci, inkılâpların ve rejimin sahibi ve bekçisidir. Bunların lüzumuna, doğruluğuna herkesten çok inanmıştır, rejim ve inkılâpları benimsemiştir. Bunları zayıf düşürecek en küçük veya en büyük bir kıpırtı ve hareket duydu mu bu memleketin polisi vardır, ordusu vardır, adliyesi vardır demeyeektir. Hemen müdahale edecektir ve kendi eserini koruyacaktır.

POLİS GELECEKTİR, ASIL SUÇLULARI BIRAKIP ONU YAKALAYACAKTIR. Genç, «Polis henüz inkılâp ve Cumhuriyetin polisi değildir.» diye düşünecek, fakat ASLA YALVARMAYACAKTIR.

MAHKEME ONU MAHKÛM EDECEKTİR. Yine düşünecek: «Demek adliyeyi de ıslah etmek, rejime göre düzenlemek lâzım.» diyecek.

ONU HAPSE ATACAKLAR, kanun yollarından itirazlarını yapmakla beraber; Meclise telgraflar yağdırıp haklı ve suçsuz olduğu için tahliyesine çalışılmasını, kayırılmasını, istemeyecek... Diyecek ki: «Ben iman ve kanaatımın icabını yaptım, bu haksızlığı meydana getiren sebep ve amilleri düzeltmek de benim vazifemdir.»

İŞTE BENİM ANLADIĞIM TÜRK GENCİ VE TÜRK GENÇLİĞİ.»

demişti MUSTAFA KEMAL

ÜNİVERSİTEDE REFORM

Üniversiteler bu aybaşında açıldı. Ve, bir kaç yıl önce sözü edilen «Üniversite Reformu» sorununa artık değinilmez oldu. Biz, reform un zorunlu olduğuna inanıyor ve aşağıda; yabancı ülkelerde yapılan reformların felsefesini yansıtan birkaç örnek sunuyoruz :

a) Üniversite reformu ülkenin yapı reformu ile birlikte yürür:

Üniversite reformu, ülkenin yapısını meydana getiren üç ana unsur; siyasal, ekonomik ve sosyal gerçeklerde köklü değişiklikler gerektirir. Ancak, üniversite reformu, ilerici ve halkçı bir yapıya sahip olmayan partiler çoğunluğunun meydana getirdiği siyasal otoriteye bırakılamaz. Diğer yönden, üniversite reformunu statükocu öğretim üyelerinin gerçekleştirmeside zor gözükmektedir. Bu kısır döngüyü (cercle vicieux) ancak, üniversite öğrencilerinin güçlü itişi, baskısı, kırabilir.

Başka bir deyişle, herkes, belli bir bölümde (sektör) demokrasiyi kurmaya başlamalıdır.

KÖKLÜ REFORMLAR :

b) Az gelişmiş ülkelerde üniversitelerin geleneksel görevleri — bilgiyi korumak, aşamasını yükseltmek ve geçirmek, gerceğin araştırılmasını sağlamak V. B.— yanında ek görevleri de vardır.

Az gelişmiş ülkelerde, üniversite, toplumun yaşantısına ve değişikliklerine katılmalı, bundan giderek, kendi toplumu karşısında sorumluluk yüklenmelidir.

Bugün, üniversitenin kusurlu görüldüğü yönlerden biri; toplumsal sorunlardan uzak kalma, halkla ilişki yokluğudur.

Üniversite, toplumun yeniden yapılışında, etkili ve dinamik bir rol oynamalıdır. Üniversitenin, toplumla diyalektik bir ilinti kurması gerekir. Üniversite aynı zamanda topluma hizmet etmeli ve onu eleştirmelidir.

Üniversite, az gelişmiş bir ülkede görevini tanımlıyamadığı için, yığınlarla bağlantı kurabilecek düşünce adamı yetiştirmede başarısızlığa uğramıştır.

Üniversitelerde, statükocu öğretim üyeleri, üniversite öğrencilerinin bu yönde bilinç kazanmalarını önlemişlerdir.

Az gelişmiş ülkelerde, üniversitelerin bir başka görevide; yetiştirimini, gelişme yolunda olan ekonominin gereklerine uydurmaktır.

AZ GELİŞMİŞ ÜLKELERDE ÜNİVERSİTELERİN GÖREVİ :

c) Üniversite öğreniminde plân yokluğu, önemli sorunlar doğurmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin, öğretim üyelerine göre, yüksek yüzdeliği, kısa süreli tedbirlerin doğurduğu kötü sonuçlar, özellikle; kazanç amacı güden özel okulların açılması, bilmsel öğretime önem verilmemesi v.b.

PLÂN YOKLUĞU :

d) Üniversiteler, genellikle, büyük şehirlerde kurulmuşlardır. Bu tutum öğretimin demokratlaşmasını önlemektedir. (Yurtlar yetersiz).

Yüksek öğrenim, ayrıcalıklı bir kümenin tekeline kalmaktadır.

Sorunun çözümü, ulusal gelirin, yüksek öğretime ayrılan payının arttırılmasına, şahsi nitelikler dışında koşullar aran mamasına, öğrencilere sosyal yardımlar yapılmasına, (Yeterli burslar verilmesine), bağlıdır.

ÖĞRETİMİN DEMOKRATLAŞTIRILMASI :

e) Bugün, üniversiteye değgin ilinti (münasebet), üstün altla ilintisi biçimindedir. Bu durum öğrenciye edilgenlik (pasiflik) bilincini vermektedir. Çağcıl ilinti şekli ise; demokratik ilintidir. Bundan giderek, maddi hak dâvaları, pedagojik ve enstitüsyonel hak dâvaları birbirlerinden ayrılamazlar.

Bir iki örnek verelim :

İspanya :

CUDE (Demokrat öğrencilerin üniversite konfederasyonu) ilkeleri.

1) Özerk kuruluş :

Üniversite toplum hizmetinde özerk bir kuruluştur. Üniversitenin amacı, bilgiyi, içine aldığı ideolojiyi hesaba katmadan, yayma ve öğretmedir.

a) Üniversite öğretim üyelerinin görevlerinde tutulmaları, kişisel yeteneklerine bağımlı bulunmaıdılr. CUDE «ömür boyunca profesörük» ilkesini yadsımaktadır (reddetmektedir).

b) Üniversite tüm bilimlere, içine aldığı ideolojiyi hesaba katmadan, açık bulunmalıdır.

Günümüzde İspanyol Üniversiteleri, sorunları çözmekten çok, onları saklamaya çabalamaktadır.

c) Üniversite, her türlü bağımlılıktan uzak olmak için, özel girişimden (teşebbüsten)) bağımsız olmalıdır.

d) Üniversite, Hükümet baskısından, uzak bulunmalıdır.

2) Malî yardım :

Üniversite, özerkliğine kefil olan bir hükümet aracılığı ile, toplumun malî desteğinden, öncelikle faydalanır.

Özel yüksek okullar yararına, devlet üniversitelerini önemsememekten, kaçınılmalıdır.

3) Herkese açık, özgür bir kuruluş :

Üniversite yetenekli (kabiliyetli) tüm öğrencilere açık, özgür bir kuruluştur.

Üniversite tutuculuğuna (muhafazakârlık) son vermelidir. Devletin yardımıyla yetenekli her öğrenci üniversite öğrenimi yapabilmelidir.

4) Verimli bir sektör :

Üniversite, verimi belirli bir süre sonunda görülebilen, toplumun ürün veren bir sektörüdür.

Üniversite, toplumun, ekonomik, sosyal gelişmesinde yaşamasını yükselten verimli bir sektördür. Bundan giderek, araştırma merkezlerinin kurulması, üniversite öğrencilerine, sosyal yardımlar sağlanması gerekmektedir.

Özellikle, öğretim üyeleri, bilimsel düzeyi (seviyeyi) alçaltmadan memleket gerçeklerine yönelmelidir. Çünkü, uygulaması topluma yaramıyan her bilim, kısırdır.

5) Toplumda etken (aktif) bir güç :

Üniversite, toplumun sorunlarını çözümlemeye hazır, toplumun etken bir gücüdür.

Üniversite, toplum sorunlarına yabancı kalmamalıdır. Tersine toplum sorunlarının çözümlenmesine katılmalıdır.

Öğretim üyeleri, kendilerini öğretime verebilmeleri için, çalışmalarının karşılığını alabilmelidirler.

Toplumun yapısı, tüm diplomalılara iş verebilecek şekilde, değiştirilmeli, «düşünce adamlarının işsizliğine» son verilmelidir.

CORDOBA (Arjantin) BİLDİRİSİ 1918 :

«Biz, özgür bir Cumhuriyetin insanları, bizi yirminci yüzyılın ortasında hükümdar ve manastır egemenliğine bağlıyan son zincir halkasını parçalamış bulunuyoruz... Bu günden başlayarak, ülkemizde bir eksik yüz karası, bir fazla özgürlük sayacağız...» şeklinde başlayan «Cordoba Bildirgesi» (Beyannamesi), Latin Amerikanın, Üniversite Reformu «Reforma Universitaria» konusunda, en önemli belgesidir.

«Cordoba» bildirgesinin ilkelerini başlangıç olarak alan, Latin Amerika Üniversite reformu devimleri (hareketleri), «Cordoba» bildirgesinin aşamasına ulaşmaya çabalamışlardır.

Emperyalizmle savaş ve kültür

Osman S. AROLAT

«HUE - GÜNEY VİETNAM (A.P.)— Dün sabah erken saatte, buradaki Budist tapınaklarının birinin önünde 17 yaşında bir kız, kendini ateşe yererek diri diri yakmış, kıvrana kıvrana can vermiştir. Hükûmetini protesto maksadiyla Budistlerin giriştikleri hükûmet aleyhtarı kampanyaya böylelikle şimdiye kadar 5 kişi diri diri yanarak intihar etmiştir. Kendini yakan kızın kimliği, N. güren Thi Van olarak açıklanmıştır. Kız, Thauh Hoi Pogoda-sı'nın (Tapınağının) hemen önünde üzerine benzin dökerek bir kibrit çakmıştır. Kız üç mektup bırakmıştır. Pagoda'daki Budist rahibelerin bildirdiklerine göre bu mektuplarında kız: Birleşik Amerika'nın Nguyen Cao Ky askerî hükûmetini desteklemesini protesto etmiştir.»

Yukarıdaki haber 1 Haziran 1966 da Türkiyenin en çok satılan gazetesinin birinci sayfasında yer alıyordu.

Yukarıdaki haber nükleer güçlere karşı savaşan insanların dramını anlatmaktaydı.

Yukarıdaki haber Jonson'un bir süre önce «Vietnam savaşı bizim bu yılki ekonomik yapımızı ayakta tutacaktır» diye Teksas'tan Vaşington'daki Amerikan iş adamlarına çektiği insanlık dışı telgrafın bir başka yönünü yansıtıyordu.

Yukardaki haber dünyanın ta bir ucunda kendi ülkeleri, ilk kurtuluş savaşı veren ülkemiz ve diğer bütün az gelişmiş ülkeler için savaşan insanların yaşamını açıklıyordu.

Evet bugün Vietnam'da ölen her Vietkong'lu veya her Budist bütün dünyadaki az gelişmiş ülkelerin insanlarının yaşaması için ölüyorlar, çünkü Johnson'un da dediği gibi Amerikan ekonomisinin ayakta durabilmesi için büyük etkeni harp ve çelik endüstrisinin işlerini yitirmemesi gerekmektedir. Bu gereklilik ekonomik alanda sömürdüğü az gelişmiş ülkelerde yapacağı harcamalarla yerine gelmektedir. Örneğin Vietnam'dan bizce bir süre sonra da başka az gelişmiş ülkeye yönelmesi doğaldır. bu nedenden böylesi savaşların. Şimdi tümü az gelişmiz ülkelerin yapması gerekli olan savaş Emperyalizme karşı açılacak savaştır.

Emperyalizm çok yüklü ve bütünsel bir sömürme olduğuna göre ona karşı açılacak savaş da çok güçlü ve bütünsel olmalıdır.

Emperyalist ülkelerin az gelişmiş ülkelere nasıl girdiği; ekonomik baskıların yanında bunu işler tutabilmek için hangi etmenlerden yararlandığı incelenmelidir. *Örneğin: ülkemizde kültürel, sosyal ve dinsel* ve bunun gibi alanlarda girişilen sömürtüler yan etmen olarak kullanılmaktadır. Bunlardan biri olan kültür emperyalizmini ele alırsak şu durumla karşılaşılız:

Emperyalist ülkeler, kendi değerlerini kabul ettirmek için müzik, roman, tiyatro, sinema ve bir öykünme sanatı yaratmıştır ülkemizde.

Müzik alanında dünün Elvis Presleyleri yerlerini bugünün Adamolarına bırakıp köksüz olarak sürüp gitmekte.

Tiyatrolar dünün özsüz güldürüleri bugünün gereksiz bulvar oyunları olarak karşımıza çıkmakta.

Romanda dünün Mayk Hammer'leri bugünün yaşamsız James Bondlarına yerlerini terketmekte iken, % 60 ı okuma yazma bilmeyen ülkemizde çok sayıda yer alan ve büyük değer taşıyan beyaz perdelerde Hollywood'un yaşanmamış aşkları, ağdalı ağlatıları hiç bir şey getirmeyen güldürülerine ya da öykünmelerine yer verilmektedir. Bu şekilde özellikle ülkemiz de ve benzeri az gelişmiş ülkelerde çok önemli yeri olan sinema rezilce yozlaştırılmıştır.

Hal böyle olunca ülkemizin gelişiminde yeri olan sanatçı kişi birkaç soylu direnicinin dışında öykünmeyi amaç edinen köksüz ve özsüz kişi oluyor, gerçek görevini yükümlenemiyor. Daha iyi ve güçlü düzenlerin haberciliğinden kısır, piçleşmiş, yozlaşmış öykünmeciliğe yöneliyor.

Ayrıcalıkları dışında en ünlü sanatçılar, en iyi öykünücüler olarak çıkıyor karşımıza. Ülke insanı gündelik yaşam içinde kabullendiği bu sanatta kendi sorunlarını çözecek ve ileri gitmesine yardım edecek yanı bulamıyor. Ama Emperyalist ülkeler arzularla çıkarıcılarla bu gündelik köksüz sanatları ülkemize ve benzerlerine yutturmaya devam ediyorlar.

Çünkü ekonomik sömürücülerini saklıyabilmeleri için yan etmenlerle, böylesi sömürülerle etkilemeleri gerekli bizleri. Çünkü emperyalist ülkelerin, sömürme düzeninin en belirgin yanlarından biri çok yönlü bir bağımlılığa getirecek az gelişmiş ülkeleri. Çünkü emperyalist ülkelerce sömürmlnin en çok varılmak istenen yeri az gelişmiş ülkede ondan ayrılırsam ne yaparım korkusunu yaratmak, böyle çok yönlü bir bağımlılıktan kurtulmanın tek çıkar yolu da çok yüklü bir savaş açmak. Bu savaşta köksüz olan emperyalist ülkenin verdiği silâhlarla değil, kendinin olan özlü silâhları kullanmak gerek. Açılan savaşta emperyalizmin her alanda karşısına çıkmak gerek.

Ekonomik alanda, kültürel alanda, dinî sömürücülük alanında, sosyal alanda v.b.

Örneğin bunlardan kültür emperyalizmine karşı olan ülkemizde şöylece başarılar:

Müzik alanında bizim Dadaloğlumuz, Emrahımız, Yunusumuz, Dede Efendimiz, Itrimiz ve «Bekleyi bekleyi gözüm dört oldu» diyen Pir Sultan Abdalımız var denir. «Her yerde kar var» diyen Adamolar ve öykünücüleri kenara itilir. Büyük çoğunluk kendinden doğmuş özde bağıntı olduğu ezgilere yönelir böylece. Bunun yanında diğer ülkelerle olan müzik ilişkisi emperyalist ülkelerin uydurma ve sömürme sanatı yerine; evrenselleşmiş, kendini kabul ettirmiş. insana dönük sanatçılar şeklini Elvis Presleyler, Adamolar yerlerini Bachlara, Vivaldilere, Bartoklara, Prokofiyeflere ve yeni denemecilere bırakırlar.

Tiyatroda isimleri bir kere duyulup yok olan Clande Magnierler, François Canpanxler ve öykünücüleri yerlerini ülkesel sorunların yansıtıcısı yazarlara bırakırlar. Ya da Shakespearelere, Molierelere, gerçekçi Brecht'lere sahne açarlar.

Ülkesel sorunlara eğinildiğini en çok gördüğümüz; romanda Yaşar Kemaller, Orhan Kemaller, Fakir Baykurtlar, Samim Kocagözler biraz daha yerleşirler koltuklarına. Dış ülkelerdense James Bondlardan çok Dostoyevskilerin, Sartrelerin, Joycelerin eserleriyle ilişki kurarız.

Sinemada, büyük etkende, bizden olan gerçekleri getiririz perdeye. Dış ülkelerle ilişkideyse sıradan yöneticilerin yapıtları yerine, Louise Bunuel'lere, Viskonti'lere dönerez.

Ancak böyle çok yönlü büyük bir savaşla başarabiliriz kültür emperyalizminden kurtulmayı. Ve o zaman söyleyebiliriz.

«Bir ağaç gibi yalnız ve hür
Ve bir orman gibi kardeşçesine»

olan türkümüzü.

Ve tüm yönleriyle böylesine güçlü bir savaş açabilirsek emperyalistlere, yarın dünyanın diğer az gelişmiş ülkeleri adına ölmeyiz biz bir daha. Ve böyle güçlü el ele bir savaş açarlarsa az gelişmiş ülkeler; dünyada ilk kurtuluş savaşı başarısına erişmiş ülkemizle el ele mutlu, barışçı bir dünya kurar emperyalistlere karşı. Emperyalistlerin yok edilecekleri...

TERCÜMAN GAZETESİ VE AHMET KABAKLI ADALET HUZURUNDA

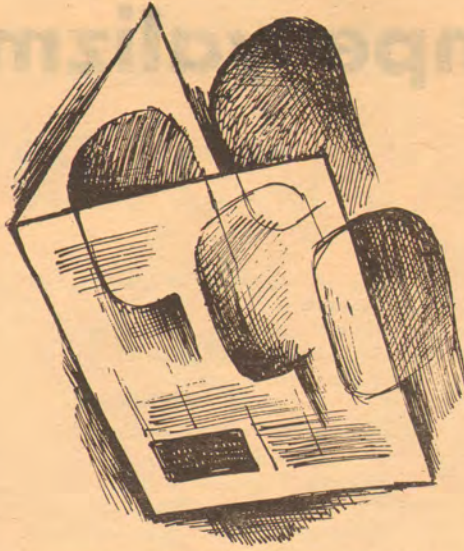
Tercüman Gazetesine yazdığı bir fıkra ile gazetemiz sahibi Alpay Karacalı'ya hakarette bulunan ve Komünistlik isnadeden Ahmet Kabaklı ile Tercüman Gazetesi sorumluları aleyhine, gazetemiz sahibi tarafından açılan dâvanın duruşmasına, 19 Aralık günü saat 10.30 da İstanbul 17. Asliye Hukuk Mahkemesinde devam edilecektir.

Fıkrası ile hakaret suçu da işleyen Kabaklı, Af Kanunu dolayısiyle Ceza Mahkemesinde hesap vermekten kurtulabilmiştir.

Öte yandan, sözügeçen dâva dolayısiyla verdiği cevap lâyihasında hakarette bulunan dâvalılar Avukatı A. Vehip Tümer de mahkemeye verilmiştir.

Aydın Düşünce ve Temel Sorunlar

Dr. Erdal ATABEK

Toplumumuzda aydın sözü kadar cömertçe kullanılan söz azdır. Genellikle eğitim ve öğrenimle eş anlamda kullanılmakla beraber, aydın kişi olmanın ayrı özellikleri bilinmektedir. Nice öğrenimlerden geçmişler vardır ki aydın olmanın niteliklerine âdeta sırt çevirmiştir de çok az eğitim görebilmiş kişiler duru bir düşünce açıklığına varabilmiştir. Eğitim ve öğrenim aydın olmanın temellerini verebilir. Öyleyse aydın olmayı nasıl tanımlamalı? Aydın kişi olmanın başında kendisine öğretilen ve söylenenle yetinmemek, gerçek olan her şeyi bilmek ve anlamak isteği gelir sanırım. Bunun ötesi anladığı ve bildiğini kendi görüş açısından değerlendirmektir. Bilgisini, öğrenisini daha iyisiyle değiştirebilmek yâni kendini aşabilmek de şüphesiz çok önemli. Ayrıca kendi gücünü topluma katma güç ve amacını da duymalı aydın kişi. Daha ne yönleri vardır aydın tanımının ama bu kadarı da sağlam ölçüler olabilir her halde.

Çevremize baktığımız zaman düşünce ortamının belirli görüşler yönünde geliştiğini anlayabiliriz. Bir düşünce tipine göre toplumumuzun dertleri manevî alandan gelmektedir. Bir kısmı dinî, bir kısmı da töresel (ananevî) dediğimiz davranış ve inançlarımızın zayıfladığını, toplumun köklü düzeninin bu yüzden sarsıldığını, birbirimizi eskisi kadar sevmediğimizi ve yardım duygularımızın azaldığını belirten görüş sahiplerince bunlar dışındaki nedenler zoraki veya maksatlıdır. Bu paraleldeki diğer tip bir düşünce fertlerin az çalıştığına ve birbirlerinin kazancına göz diktiklerine dikkati çeker. Bu görüş sahiplerince herkes kendi işine bakmalı, çoçk çalışmalı, kazancı ve vakti bol olanlar da fakirlere yardım etmelidirler. Bu görüş sahiplerinin birleştiği nokta statükonun korunmasıdır. Statüko korunacak, belirli aksaklıklar kimseye rahatsızlık vermeyecek şekil ve derecede giderilecektir.

Bazılarınca iyi niyetle, bazılarınca işine öylesi geldiği için ileri sürülen bu görüşlerin sığlığını farketmemek imkânsızdır. Din ve törenin toplumdaki yeri açıktır, ancak sosyal ve ekonomik güçlükleri bu yolla gidermek mümkün değildir. Çalışın, çok çalışın demekle de iş alanları açılmamaktadır. Fakirlere yardım konusu elbette iyi niyetle ele alınmaktadır ama bunun çaresi de elinde olmayan sebeplerle çalışamıyana sosyal güvenlik şartlarını sağlamak, çalışanın emeğini de onu yardıma muhtaç bırakmıyacak ölçüdl değerlendirmektir. Statükoyu beğenmemek anarşi istemek değil, temel aksaklıkları gidermek demektir. Kısaca belirtip eleştirdiğimiz bu görüşler akıldan çok duygu yoluyla ldinilmekte, çevredeki kültür ve tartışma kısırlığında gelişmektedir. Bu görüşlerin temel karakteri konservatif (muhafazakâr) olmasıdır. Bu görüş sahiplerini Atatürk devrinde de tanımak kabildir. Millî mücadele sırasında Atatürkün yanında olan bu görüş sahipleri devrimler sırasında karşısına geçmişler ve bugünkü Türkiyenin temelleri bu statükoculara rağmen atılmışştır.

Atatürkün önderlik ettiği gerçek Türk aydını radikalist düşüncenin sahibidir. Radikalist düşünce, toplumun temel sorunlarını ortaya koyar ve hiç bir aksaklığı gizlemeden en iyinin ne olduğunu ve çağğdaş uygarlığa zaman kaybını en âza indirerek nasıl erişileceğini araştırır. Toplumumuzun Osmanlılıktan devraldığı feodal yapının sosyal hayatımızı nasıl etkilediği, köylerimizin geri kalmışlığının nedenleri, köy kalkınmasının yolları, tarım veya sanayi ülkesi olmanın anlamı, çalışanların emeklerinin karşılığını alıp almadıkları ve bunların nedenleri, kapitalist ve sosyalist gelişme yollarının neler olduğu ve bunların az gelişmiş bir ülkede verebileceği sonuçlar, sanayileşmenin önemi ve nasıl mümkün olabileceği, vergi ve toprak reformları, ülkemizin yeraltı servetleri, dış yardımlar, yabancı sermaye gibi çeşitli sorunları araştıran inceleyen ve tartışan kişiler gerçek Türk aydını olma niteliğinin sahibidirler. Atatürkün devrimleri emanet ettiği Türk gençliği, hangi yaşta olursa olsun bu devrimci ve ülkesinin az gelişmişliğini hazmedemiyen aydın düşüncenin sahipleridir. Hiç bir dış ülkeye bağımsızlığını zedeliyecek oranda bağlanmadan, iç ve dış yönltiminin kişiliğini kıskançlıkla koruyarak her türlü dış imkânı ülkemizin menfaatleri açısından değerlendirerek kabul eden bir davranış Türk aydınının özlemidir.

Amerikan Tekniği ile

Fikirlerinizi Başkalarına Kabul Ettirmek İstiyorsanız

Aşağıdaki yazı Amerika'da yayınlanan (Your Life) dergisin den alınmıştır. Toplumcu düşünüşlerini çevrelerine kabul ettirmeğe güçlük çektiklerini söyleyen toplumcu dostlara, yurdumuzu sömürge olmaktan kurmak için, biraz da sömürgenlerin taktiklerinden yararlanmak gerektiğini gözeterek, sunuyoruz.

Ayni zamanda, «fikrî nüfuz» yoluyla giren fikir emperyalizminin taktiğini ve hükûmet düşürme, seçim propagandasına yardım etme, barış gönüllüleri gibi «başarıya ulaşma araçlarının» dayandığı psikolojik temeli de ortaya koyacaktır bu yazı.

Birinci yol : Balıkçıyı gözünüzün önüne getiriniz. O hiçbir zaman oltayı eline alıp iğneli çengeli balığın ağzzına geçirmez. Oltayı yemleyip öyle bir atar ki balık ona koşa koşşa kendiliğinden gelir. Siz de fikirlerinizi o hale sokun; karşınızdaki kimse onu kendi fikri imiş gibi hissetsin, ona dört elle sarılsın ve sizin tarafınızı tutsun. Karşşınızdaki sizin fikrinizi kendi fikri imiş gibi satıp dursun, ehemmiyeti yoktur.

Bir de «Bu böyle olacaktır» yerine «Bunu şöyle yaparsak acaba nasıl olur?» demeniz; «Bunu böyle yapmalıyız» diye kat'î konuşmaktansa «Acaba şöyle yapsak münasip midir?» şeklinde konuşmanız fikrinizin kabul edilmesini kolaylaştırır.

İkinci yol : Kabul ettirmek istediğiniz fikrin zıddını ortaya atıp onun kötülüklerini açıklamaya çalışın. Abraham DLiLncoln fikirlerini çalışın
ham Lincoln fikirlerini kabul ettirmekte daimma bu tekniği kullanırdı.

Bu yolda kulanılacak abşka bir teknik te karşınızdakine fkirinizi sanki ondan almış gibi görünmek, meselâ, «Geçen gün bana hatırlattığınız gibi...» diye söze başlamaktır. Dinleyicinize fikrin menşeî kendisi imişş gibi davranırsanız o fikri hemen beimseyeceğinden emin olabilirsiniz.

Bir gün meşhur yıldız Rosalind Russel'in çevirdiği bir filmin bir sahnesinden rejisör memnun kalmamışş, tekrar edilmesini istiyordu. Fakat sanatkâra doğrudan doğruya ikinci bir defa tekrarlanmasını söylemek te işine gelmiyos, iyi tesir yapmıyacağını biliyordu. Rejisör sahnenin sonunda şöyle bir taktik kullandı: «Fevkalâde! Fevkalâde! Fakat Miss Russell halinizden anladım ki siz bu sahneden memnun olmadınız, tekrarını arzu ediyorsunuz. Pek âlâ olsun, bir kere daha tekrar edelim.»

Üçüncü yol : Sorunuz, anlatmayınız. Karşınızdakine öyle sualler sorunuz ki vereceği cevaplar sizin fikrinizin ta kendisi olsun. Böyle yapmakla karşınızdakine fik-

(Devamı 8. sayfada)

ÇETİN

ALTAN

KELİME DOĞMATİZMİ

Kelimeler... Önemlidir kelime önemli... Genç bir çifti bir koruda dudak dudağa yakalayan jandarma ,biraz da kendi namusu zedelenmiş gibi bir telâş ve kızgınlıkla kaşlarını çatıp, plaskasını düzelterek suçluları karakolu götürmiye, hazırnırken, aşıklar bir kelime fırlatsınlar:

— Evliyiz...

Yüz değişecek, kadar düzelecek, kol yana düşecektir... Ne olmuştur? Hiç, Öpüş o öpüştür, kız o kızdır erkek o erkek... Sadece üç heceli bir kelime söylenmiştir...

Beylik klişelerin cenderesi içinde yetişmiş kafalar; bötle basit sübaplarla rahatlayıverirler...

Bu yüzden, kütleleri idare etmek hırsının sarısına tutulanlar; her şeyden önce kelimelerin tılsımını öğrenirler... Kutsal, dokunulmaz, tabulaşmış sözler bulurlar... Bu sözlere karşı çıkmayı, bu sözlerden kuşkulanmayı bir cins ihanet, bir cins suç olarak gösterir ve kabilse bunları kanunlara intikal ettirirler...

Yedi yaşında mektebe girdiği andan itibaren beyni; bu, içi kof kelimelerin örsünde dövülen kişi, ergin çağa geldiği zaman da onun etkisinden kolay kolay kurtulamaz. Bu kelimeler uğruna dövüş eder, ölür; yahut çalışır, yaşar...

Bu şekildeki sözlerden kurulmuş bir sistemin en korktuğu şey, şüphecilik, septisizmdir...

Size bir adamı kahraman diye tanıtıyorlar. Dişleriyle kırk kişinin boğazını kopararak öldürmüş... O kahramandır. Bundan şüphe etmiye artık sizin hakkınız yoktur. Onun kahramanlığını kabul etmemek ihanettir. En küçük bir paradoks, en cılız bir nükte çevrenizdekilerin kızgınlığını toplayıverir üzerinize... Ve size sorarlar:

— Sen Türk müsün?

Böyledir bu... İktisaden kalkınamamış memleketler, sanata, materyele, endüstriye ve ilme gidemeyince; bir takım öğücü kelimelere giderler, kahramanlığa giderler, cesarete giderler, kuvvete giderler...

Ancak ne kadar sürer bu? Sadece bir müddet... Belirli bir müddetin sonunda kelimeler, tılsımlarını kaybetmiye başlarlar. Sonra da moda bir tâbirle vatan yüzünde, aydınlardan başlayıp halka geçen bir nihilizm başlar... Yıllarda boş kelimelerle avutulmuş olan insanlar, bunları topyekûn inkâra kalkar ve hepsini alay konusu yapmıya girişirler... Şakşaklı nutuklar, iri lâflar, şanlı teşbihler dinlenmez olur... Felâket buradadır... Kelimelerden başka dayanağı olmıyan bir toplumda, kelimeler de kıymetten düştü mü, kişiler manevi bir öksüzlüğün acısını duyar, başka iklimleri özlerler..

Türkiye de henüz klişeler para ediyor... Bir polis elbisesine «Şerefli» diye bir sıfat takıyorsunuz. O elbisenin içine kim girerse girsin şerefli oluyor... Oysa aslında o elbise üç metrelik bir kumaş, belki içindeki de kötü ruhlu bir rüşvetçidir. Bu klişeler henüz para ediyor; ediyor ama, önemli bir çoğunluk da bunları hafife almıya şaka, hatta alay konusu yapmıya başladı...

Kanaatimizce bir an önce kelimelerden ibaret bir doğmatizmden sıyrılmak ve geniş fikir hürriyeti içinde tez, antitez, sentez yapmak yollarını gençlere açmak gerekmektedir...

Şüpheleri kanun maddeleriy

(Devamı 8. sayfada)

Kumin'in Amerikalı Başbuğu

Alfred HITCHCOCK

Çin'deki küçük Kumin köyünün başbuğu Çung'un huzuruna çıktığım vakit, gözüme ilk çarpan şey, muazzam tunç avize oldu. Avize, yüksek kubbeli odanın tam ortasında, Çung'un başının üzerinde, yıpranmış bir ipin ucunda asılıydı.

Binlerce parça tuncun yanyana işlenmesiyle bir mozayik manzarasını almış olan avize, mumlarının alevlerinin akisleriyle pırıl pırıl yanıyordu. Yavaşça sallandığını görür gibi oldum. En aşağı yarım ton ağırlığında olmasına rağmen, ince ve eskimiş bir ipten başka desteği yoktu.

Bir an kılavuzumun gömleğine sarılarak «Aman dikkat et! Düşüyor!» diye bağıracak gibi oldum. Fakat kılavuzum, bana dikkat edecek yerde, yerlere kadar eğilip Çince konuşmağa başlayınca aklım başıma geldi. Kumin'in başbuğuna, köyünde film çevirmeme müsaade etmesini rica ediyordu.

Kulavuzum konuşmasını bitirince kısa süren bir sessizlik oldu. Sonra Çung, ellerini kimononunun kollarından çıkararak fasılalarla cevap vermeğe başladı.

Birdenbire zelzele oluyormuş gibi gürlemeler ve gümbürtüler duymağa başladım. Hemen geriye sıçradım; kılavuzu da ölümden kurtarmak maksadiyle onu az daha yere yuvarlıyordum. Çung'un ayaklarının dibinde yatan köpek bile titreyen avizeden kurtulmak için korku içinde saklanacak bir delik arıyordu.

Bu sefer kendimi tutamıyarak «Dikkat edin! Düşecek!» diye haykırdım. Fakat ihtiyar başbuğ, avizeye dahi bakmıyarak konuşmasına devam ediyordu.

O esnada, binanın arkasından tren geçtiğinin ve sarsıntısının az daha avizeyi düşüreceğinin farkına vardım. Trenin gürültüsü dinince, avize de gitgide daha yavaş sallanmağa başladı ve nihayet durdu...

Başbuğ konuşmasını bitirince tekrar ellerini kucağında kavuşturarak gözlerini kapadı. Kılavuzumun bir işaretiyle onu takip ettim. Binadan çıktıktan sonra, ona, «Çung, ne diye bu sallantılı avizenin altında oturuyor Hayatının her an tehlikede olduğunu bilmiyor mu?» dedim.

Kılavuzum omuzlarını silkti. «Çung, çok cesur ve akıllı bir adamdır». dedi, «20 yıl evvel, komşu bir kabile, köyü zaptetmeğe karar vermiş ve boş yere kan dökülmemesi için Çung'a teslim olmasını teklif etmişti. Gönderilen haberci Çung'un karşısına çıkar çıkmaz, avizeyi farketmişti. Çung, teslim olması talebini şiddetle deddetmişti. Fakat haberci, Çung'un sallanan avizenin altında oturmak cesaretine o kadar hayran kalmıştı ki, kendi kabile reisine, Çung'a harp açmamasını tavsiye etti. Bu derece korku tanımayan bir öndere sahip olan kabilenin asla mağlûp olmıyacağından emindi.

Kılavuzuma, Çung'un benim hakkımda neler söylediğini sordum, «Köyün yabancılar tarafından istilâ edilmesini istemiyor» diye cevap verdi.

Çung'u ziyaretimi takip eden yıllar zarfında, cesur Çinliyi sık sık hatırladım. Fakat ancak yedi yıl sonra tekrar Kumin'i ziyaret etmeğe fırsat bulabildir. Bu arada Çung'un öldüğünü ve yerine başkasının seçildiğini duymuştum.

Aynı salona girince büyük avizenin, hâlâ, büsbütün yıpranmış ipinin ucunda sallandığını gördüm. Avizenin altındaki koltukta oturan yeni başbuğ, Çungdan çok daha genç bir adamdı. Amerika'lı olduğunu duyunca hayretler içinde kaldım.

Ona film çevirmek için Kumin'e geldiğimi izah edince, «Hay, hay, Köyümüzü istediğiniz gibi kullanabilirsiniz» diye cevap verdi.

Bir aralık, ona zihnimi kurcalıyan meseleden bahis açtım.

«Atalarının âdetlerine ve dinine bağlı bir Çinlinin, bu koltukta, her an ölüm tehlikesiyle başbaşa oturmasını tabiî görebilirim, ama sizin ne diye bile bile bu tehlikeye atıldığınızı anlıyamıyorum» dedim.

Amerikalı yerinden kalktı ve beni bir köşeye çekerek, yavaşça: «30 yıl evvel buraya geldim ve memlekete derhal âşık oldum. 30 yıl evvel, Çung, beni avizeyi tutan eski ipin ortasından çelik bir tel geçirmeğe memur etmişti» dedi.

ÖYKÜ

unutulanlar

Alpay KABACALI

Açtığı kapıda boz pardüsülü, fötr şapkalı bir adam.

«Kimi aradınız?» dedi.

Adam, «Seni arıyorum L. ağabey, seni» diyor. «Tanımadın mı? Tanıyamadın, tanıyamadın, Rıfkı'yım ben, kardeşin Rıfkı...

Kardeşiymiş. Kardeşi de mi vardı? Hem de adı Rıfkı olan bir kardeş geliyor gecenin bu vaktinde odasına. Kardeşinin Rıfkı olduğunu, başka kardeşleri de olduğunu unutmuştu.

Evet, bir zamanlar kardeşleri vardı, bir annesi vardı. O uzak kasabaki karlı günler, ağlaşan kardeşler... O günler, o bağrışmalar yeniden başlayabilirdi şu Rıfkı kardeşinin gelişiyle. Bu, günler boyu yüksek sesle konuşulmayan odada?

Kardeşi kapıyı örtmüş, adım adım odanın ortasına değin gelmişti. Kendisi, o uzak kasabayla birlikte geri geri yürüyor kardeşinin yüzüne bakarak.

«Hoş geldin Rıfkı kardeşim» dedi. Rıfkı, odanın tek iskemlesine çöktü, dört yanına bakındı.

«Bizleri tüm unutmuşsun sen, adımı da yeni duyuyor gibisin. Hasta mısın yoksa?»

«Yo, yoo... Birdenbire karşıma çıkıverdin de şaşırdım. Sahi kaç yıl oluyor birbirimizi görmeyeli?»

Rıfkı kardeşin, başka kardeşlerin gelişiyle akşamları iki saat okuduğu romanından, odasının sessizliğinden ayrılmak vardı. Kendi günlerini, ayda iki kez kavuştuğu izin günlerini yaşayamamak vardı. «Yarın izin günüm; izinli olmak, her şeye karşın, tutsak olmak demek, yine de yarın benim günüm olsun» deyip hazırlandığı günler... Bu günler, hiç düşünmeksizin, ya da boş, ezici, yıkıcı hayatın, hayatının tümünü bilinçaltından geçirerek çakıltaşlarına, midye kabuklarına, otlara, böceklere baktığı günler... Ve kış, kışta kendi günleri: Çiseliyen yağmur altındaki sokaklar, yine kıyılar, gürültülü, dumanlı, yabancı gözlerle dolu kahveler. Bu kahvelerde düşüncelere dalmak, sonra kendini bir sürü yabancı kişinin, gürültülerin arasında buluvermek!

Şimdiki gibi.

Kardeşi, yılları, başka kardeşleri, yaptığı işleri sayıyor. Kapı önünden yarı-yanmış mangalı getirdi, üstüne sacayağını, onun üstüne de suyla doldurduğu çaydanlığı koydu. Rıfkı, kestiği yerden konuşmasına başlıyor.

Kafesli dizdiği kömürlerin arasına çırayı koymağa, mangalını yakmağa çabalar. Çıra isi gözlerini, genzini yakar. Bir köy evinin yarı aydınlık odasındaki gür alevli ocağı, ocağın duvarlara vuran aydınlığını, bu odada ya da harıl harıl sobanın başında yudum yudum içilecek demli çayları çoktandır unutmuştur. Bir-birbuçuk saatir anımsamağa çalıştığı bunlar. işte. Artan aylığı, aybaşında bir soba almasına elverir ama kışın sonu gelmiştir. Semaver. Porselen çaydanlıklı bir semaver alabilir!

Marsık kokulu mangalda kaynayan suya çayı attı, mangalın kıyısındaki küllerin üstüne, demlenmeğe bıraktı.

«Sen dinleneceksin artık sekiz yıllık çaydanlık.»

Birbuçuk saat öncesi. İşyerinin dönerli kapısından çıkarken çağırıyorlar, aylığının arttığını söylüyorlar. Başını sallamış, teşekkür etmişti. Biraz da şaşırmıştı. İşyerinde geçen sekiz yılın ikinci önemli değişikliği! Birincisi... Birinci değişiklik, onbeş günlük süt-beyaz kedinin ölümü değil; süt-beyazın ölüsü başında miyavlayan, ölü yavruyu yalayan anne-kediyi görmek. Görünce gülümsemek. Kaç yıl önce, o gürültülü kahvede kendisini kalabalığın, dumanın arasında yapayalnız buluverince gülümsediği gibi. İşyerinde gülümsediğini gören olmamış, olmayınca da o kahvedeki bıyıklı adam gibi korkunç bir bakışla bakmamıştı.

Kardeşi de, gözlerini kendi yüzünde toplamış.

«Çayın soğuyor, iç de birer daha koyalım.» Rıfkı'nın gözyup Rıfkı'ya uzattı, su bardağının dörtte üçüne değin de kendisine koydu. Gözleri mangalın kömürlerinde, çayını yudumlayıp bitirdi. Rıfkı el sürmemiş kendi çayına.

«Çayın soğuyor, iç de birer daha koyalım. «Rıfkı'nın gözleri hep kendisinde.

«Çok mu değişmişim Rıfkı? Deminden beri gözünü benden ayırmadın?»

«Çok değişmişsin L. ağabey, çok... Sadri'nin ölümü bile hiç etkilemedi seni. Yıllardır ayrıyız diye birbirimizi bu değin unutmak olur mu?»

«Sadri kim?»

Sadri. Kardeşleri, Rıfkı'nın küçüğü. Rıfkı, Sadri'nin ölümünü anlatmış demin. O, duyduğu ölüm sözcüğüyle işyerindeki kedi yavrusunun ölümüne gitmiş. Süt-beyaz ölüm. Gülümsemiş. «Gülüşler perdeler insanın içini — Girebilsek o karanlık denize» (1).

«Sadri kardeşimiz öldü mü? Ne zaman öldü Sadri ?

«Hep onu anlatıyorum. Sen çay yapmağa başladığından beri.» Ayağa kalktı. «Sen çok yorgunsun L. ağabey. İstersen izin alalım sana bir ay, git, biryerlerde dinlen».

«İyiyim ben. Gülümsemediğime bakma. Dinlenmek de istemem. Ayda iki gün izinim yetiyor bana, ayda iki gün kendi günüm oluyor.»

Rıfkı, cebinden iki tane büyükçe para çıkardı, masanın üstüne koydu. Kartını da paraların üstüne bıraktı.

«Gerektiğinde ararsın beni, adresim kartta yazılı.»

«Para istemem ben. Bugün aylığımın arttığını söylediler Aybaşında bir semaver alacağım, başka eksiğim yok.»

«Belli olmaz, hayat bu. Hiç olmazsa bir köşeye koy. Para her zaman gereklidir kişiye.» Rıfkı durdu, elini öptü. «Kendine iyi bak L. ağabey. Hadi, Tanrıya emanet ol».

Kapı kapandı.

Rıfkı'nın son sözleri kulaklarında yankılanıyor: «Belli olmaz, hayat bu. Hiç olmazsa bir köşeye koy. Hadi, tanrıya emanet ol». Anlamı ne bu sözlerin? Hayat, sabah erken kalkıp işe gitmek, akşam odasına dönmek demek. Ayda iki gün kendi günlerini yaşamak, sevdiği romanları yeniden okumak, odasında oturup çay içmek! Belli. Evet, bir de başeğmek var, başeğmek kavramı düşünmeden. Bugünkü değişiklikler, elinden tutmak istemeleri yıllar yılı doygunlaşan yalnızlığından çekip çıkarmak mı ola? Buna başeğmeyecek.

Ya Tanrıya bağışlanması? Yıllar önce, kendi gününü yaşamayı düşünmediği sıralarda, izin günlerinde ne yapacağını bilemezdi. Bir kış günü, önüne çıkan sinemaya dalıvermişti. Filmin ortasında, perdedeki görüntüler yitti. Her yan karanlığa büründü. Birkaç mum yakıp perdenin önüne koydular. Birtakım seyirciler de çakmak, kibrit yakıyorlardı. İnsanların başları büyük büyük, titrek; duvarlara, perdeye yansıyor, bir bölüğü sönen kibritle birlikte yok oluyordu. Tanrıyı bunları gördükten sonra düşünmüştü. Belki de büyüyen, yansıyan başları Tanrıya benzettiğinden. Tanrı her yerdedir demişledi çocukluğunda. Her yerde vardı ama, yerinde durmuyor, yitiyor, yok olup gidiyordu.

«Tanrı yardım eder mi ki bana? Ama ben doygunlaşan yalnızlığımdan memnunum. İstemem, yardım etmesin, yalnızlığımı bozmasın. Rıfkı gibi odama da gelmesin Tanrı.»

---

(1) Uğur Coşkuner'in mısraları.

SABRİ SORAN

YILLARDAN SONRA

Yıllardan sonra
Yeniden başlıyorum o şiire
Sözcük sözcük değil
Kitap kitap
Karnı gittikçe büyüyen karım
Ve henüz doğmamış çocuğum
Bu kitaplarda yer alıyor
Bizimle birlikte
Hatırlıyor musun
İlk tanıştığımız gün kar yağıyordu
Asfaltın üzerine
Senin sırtında yeşil bir manto vardı Boynunda kırmızı bir atkı
Bir ebemkuşağı gibiydin
Gökleri doldurmuştun
Yetmişyedi renkle
Ben sanatoryumdan yeni çıkmıştım
İşsizdim
Öksürüyordum
Parça parça kan geliyordu ağzımdan
Yâni açıkçası sevgilim
Veremdim
Ölecektim
Vezinli, kafiyeli şiirler yazıyordum o zamanlar
Ve ölmek istiyordum
Ama seni tanıdıktan sonra
Sana bağlandıktan sonra
Herşey değişti
Ağzımdan gelen kanların rengi bile değişti
Vezni, kafiyeyi fırlatıp attım ötelere
Ve anladım ki
Yaşamam gerekti bu acunda
Yaşamamız gerekti
İşte o zaman
Bir güçlendim
Bir güçlendim
Aldım ölüm'ü altıma
Onu çiğnedim
Onu ezdim
Onu yokettim
Karıma bak
Nasıl mutlu
Bizi böyle karşı karşıya gördüğü için
Bizi kıskanmak
Usuna gelmiyor
Çünkü biliyor ki
Biz bir insandan çok bir düşünceyiz
Bir duyguyuz
Bir düşünce ki
Yığınları sürükleyip götürür peşinden
Olumlu davranışlar içinde
Bir çığ gibi
Bir duygu ki
«Kardeşlik» denilen şey var ya
Hani o «kardeşlik» denilen şey
İşte bu duygu onun ta kendisidir
Biz onunla düşman oluyoruz
Halk'ı sömürenlere
Yâni diyeceğim şu ki sevgilim
Senin dişiliğin
Benim erkekliğim
Solda sıfır kalıyor
Ama yine de ayıramıyorum seni
Karımdan
O kadar yakınsınız ki birbirinize
O kadar yakınız ki birbirimize
Doğacak çocuğum
Onun karnında değil
Sanki senin karnında.

Yıllardan sonra
İşte yine eleleyiz
Yüreklerimizde ayni ateş
Ayni coşku
«Pehlivan Kıraathanesi» ne mi oldu
Onu yıktılar
Yerine bir banka kondurdular amma
Karşı duvarda hâlâ o sarmaşıklar
Hâlâ o kuş sesleri
Dinle bak sevgilim
Ne kadar canlı
Ne kadar içten ötüyorlar
Sanki onlar da
Yıllar boyunca bugünü beklemişler
Bırakalım onları sevgilim
Ötsünler ötebildikleri kadar
Bu kuş seslerinin ötesinde
Bizi çağıran başka bir ses var
Bir savaş var
Dinle bak
Duyuyor musun
Bağışla beni sevgilim
Bu soruyu sana sorduğum için
Çünkü sen
Doğduğun gündenberi
Yâni ben seni tanıdığım gündenberi
Saçlarının telinden
Ayakların tırnaklarına kadar
Bu savaşın içindesin
Olanca sevginle
Ve olanca öfkenle
Biliyorum
O sarmaşıklara niçin daldın böyle
O kuş sesleri
Seni alıp nerelere götürdü, biliyorum
Ne güzel pehlivan resimleri vardı
O kıraathanenin duvarlarında
Ve ne geniş pencereler
Ne güzel kar yağardı
Asfaltın üzerine
Lâpa lâpa
Ve sen
Kırmızı atkınla
Nasıl doldururdun gökleri
Bir ebemkuşağı gibi
Şimdi asfaltın üzerinde bir güneş var
Kızgın bir güneş
Yakıp kavuruyor ortalığı
Ama yine o tutku içinde o özlem
O özlem içinde o umut
İnanan insanlar
Savaşan insanlar
Barış şarkıları
Ve sonra sevgilim
Karımın gittikçe büyüyen karnı
Yâni senin karnın
Doğarak çocuğum
Çocuğumuz
ÇOCUKLARIMIZ
«Çocuklarımız» derken
Kemiklerimde bile bir titreme duyuyorum
Bunun bambaşka bir değeri
Bambaşka bir anlamı olmalı sevgilim
Onu anlatacak gücü bulamıyorum kendimde
Yazdığım şiirler
Küçülüyor
Küçülüyor
Ve çaresiz susuyorum
Ama bu susuşumun da
Kendine göre başka bir değeri
Başka bir anlamı olmalı
Ki ben bu anlam içinde
Konuşuyorum
konuşuyorum
konuşuyorum.

AYDINLARIMIZA ÇAĞRI :

GERÇEKLER POSTASI'nı daha hacimli, daha mükemmel olarak sunmak dileğindeyiz. Eksiklerimiz, özellikle maddî koşulların etkisinden doğmaktadır. Bu konuda ve ülkemizde yürürlükte olan «adamsendecilik, bananecilik» düşünüşünün yenilmesine yine başvurduğumuz siz değerli aydınlarımızın önayak olacağına inanmaktayız. Etkin ve mükemmel bir «Gerçekler Postası» yaratılmasına önemli ölçüde yardım edecek olan etmen, sizlerin esirgemeyeceğinizi umduğumuz eleştirileriniz ve üçer liralık abone bedellerinizdir. Yardımınıza şimdiden teşekkürler.

Saygılarımızla...

AYDINLIK YAYINEVİ YAYINI

GERÇEKLER POSTASI

Siyasal Gazete
Şimdilik ayda bir çıkar

Kasım 1966

Sahibi, Sorumlu yönetmeni:
Alpay KABACALI

İdare Müdürü:
Atilâ YÜCELAL

Yönetim yeri: Göknar Sok. 54
Teşvikiye - İstanbul
Yazışma: P. K. 1116 - İstanbul

Abonesi yıllık 300 kuruştur.
Pul olarak gönderilir

İlânlar pazarlıkla alınır.

Yazılar, pul gönderilirse
cevaplandırılır, geri gönderilir.
Dizgi — Baskı :
Çelikcilt Matbaası

Kelime Doğmatizmi

(Baştarafı 5. sayfada)

le susturmaktansa, bu şüpheleri derinliğine etüd etmekte ve fikir hareketlerine hız vermekte daha çok fayda vardır...

Bu yol, çeşitli anlayızdaki fikir ve sanat adamlarının çıkmasına meydan verecek, kelimelerin duvarları içine hapsedilmiye çalışan kafalar, gün ışığına kavuşacaklardır.

Platon'dan beri hiç kimse insan ötesi kesin «absolu» gerçeğe varamamışken, yirminci yüzyılın ortasında bir takım politik sözleri «En büyük gerçek» diye insanların önüne atmıya ve onlardan bu sözlere selâm durmalarını istemiye ne hakkımız vardır?

Altmış yetmiş yıllık ömür içinde her fâni, lâyemut gerçeğe varmak için istediği yolda yürümekte serbest bırakılmalıdır... Hangi yoldan yürünürse yürünsün nasıl olsa o gerçek hep aynı uzaklıkta kalacaktır...

Ancak medeni milletler bu fikir yollarının serbest seçilmesine bizde pek sık kullanılan bir kelimeyi veriyorlar; Hürriyet diyorlar...

BEKLENEN

Elleriyle gözleriyle saçlaryla davranıyor karanlığa
Asılıp kaldığımız mermer yöntemlerinde çoğalıyor
Suskun çağlar yontularında, viran kuzgunlar sandallarına
Soyutta bir gül gibi açgözlü zaman
Unutulmuş şiiri akkurtların sesleri ıraktan ırağa,

Yavan ezgileri yaşamak ansızın biryerde
Uçuşan bir cadde ortasında balonlar masallar
Beş yöne harf harf uzanan masabaşları
Bir mevsim uzaklarda beklenen bir mevsim yarı yolda
Bekleyişin sevinci gece gündüz çığlık çığlığa.

Elleriyle gözleriyle saçlarıyla davranıyor karanlığa.

Eşber ŞAN

Fikirlerinizi Kabul Ettirmek

(Baştarafı 4. sayfada)

rin ortaya atılmasında bir pay vermiş olursunuz. Fakat doğrudan doğruya kendiniz anlatırsanız fikrin sadece sizin olduğu âşikâr olur ve diğer şahıs tarafından pek de kolay kabul edilmez. Fakat diğer şahsın bu konuda konuşmasını saylayabilirseniz sizin fikrinizi yine size satması için bir fırsat vermiş olursunuz.

Bundan sonra iş hayatınızda âmirinize veya patronunuza, ev hayatında karıza veya kocanıza, eşinize dostunuza kabul ettirmek istediğiniz düşünceler için bu üç yoldan birini, ikisini veya üçünü birden deneyiniz, başaracağınız muhakkaktır.

(Your Life'den)